

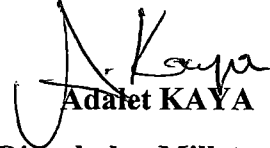
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18861
Tarih : 03-07-2026

46519

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Adilet KAYA
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır ili, Ergani ilçesi, Sallar Mahallesi 167 ada 1 parsel adresinde Vbz İnşaat ve Ticaret Limited Şirketi tarafından yapılması planlanan “KAVURMAKÜPÜ GES (14,845 MWm/12,000 MWe) ve Elektrik Depolama Tesisi (12 MWe/12 MWh- 18,09 ha)” projesi için Bakanlığınız tarafından “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu” kararı verilmiştir. Ancak söz konusu projenin onay süreci ve ÇED raporu bölgenin ekolojik, ekonomik ve sosyal dinamiklerini göz ardı eden, hukuka ve kamu yararına aykırı birçok unsur barındırmaktadır.

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda mera vasfında olan ve en yakın yerleşime 533 metre mesafede yer alan proje alanı, geçimini hayvancılıkla sağlayan Sallar köyü sakinlerinin hayvanlarını otlattığı arazidir. Projenin inşası, bölgedeki tarım ve hayvancılığı doğrudan bitirme tehlikesi taşımasına rağmen, ÇED raporunda bu kayıplar hesaplanmamış ve alternatif alan değerlendirmesi yapılmayarak sadece şirket karlılığı gözetilmiştir.

Bunun yanı sıra, aynı parsel üzerinde yapılması planlanan başka bir GES projesi (Smart GES / Alabuğday GES) bulunmasına rağmen, her iki projenin bölgeye vereceği zararlar (ısıma, yansıma, sıcaklık, manyetik alan ve toplam mera kaybı) kümülatif olarak değerlendirilmemiştir. Proje alanının, Ergani-Maden arasındaki "Güney Toros Eşiği" olarak bilinen ve Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN) tarafından tescillenmiş Önemli Doğa Alanı (ÖDA) içerisinde yer alması ve endemik türler barındırması da ÇED raporunda inkar edilmiştir.

Bölgedeki su varlıkları ciddi tehdit altındadır. Boğaz Deresi'ne 600 metre mesafede bulunan ve Boğaz Barajı'nı besleyen havzada kurulacak panellerdeki kanserojen ağır metallerin, yağışlarla birlikte toprağa ve yeraltı sularına karışma riski bulunmaktadır. Nitekim Ergani Kaymakamlığı İlçe Sağlık Müdürlüğü uzmanlarınca yapılan incelemede, projenin su ve insan sağlığını riske

atacağı açıkça tespit edilerek olumsuz rapor düzenlenmiştir. Tüm bu riskler ve alanın depremselliği yok sayılarak verilen "ÇED Olumlu" kararı, bölge halkı ve doğa üzerinde telafisi imkânsız tahribatlara yol açacaktır.

Bu bağlamda;

1- Davaya konu proje için yer seçimi yapılırken, tarım ve mera alanları dışında alternatif bir alan gözetimi yapılmış mıdır? Proje yeri belirlenirken kamu yararı kapsamında fayda-maliyet ve köylülerin geçim analizi yapılmış mıdır, yoksa alan tamamen yatırımcı şirketin en az masrafla kâr etmesi (şebekeye yakınlık vb. sebeplerle) üzerine mi belirlenmiştir?

2- ÇED raporunda projenin bölge halkının temel geçim kaynağı olan hayvancılığa (mera kaybı, ot verimi düşüşü) yapacağı olumsuz etkilere ve buna dönük alınacak herhangi bir koruyucu tedbire yer verilmiş midir?

3- ÇED raporunda, aynı parseldeki diğer GES projesi (Alabuğday GES) ve yakındaki Boğaz Barajı gözetilerek kümülatif etki (toplam ısıma, yansıma, sıcaklık, alan kaybı vb.) değerlendirmesi yapılmış mıdır? Yapılmadıysa ÇED Olumlu kararı hangi eksik verilerle onaylanmıştır?

4- ÇED raporunda, Boğaz Deresi ve Barajı ile su kuyularının güneş panellerinden sızabilecek ağır metallere ve kimyasallara karşı korunması için hangi tedbirlere yer verilmiştir? Proje sahasında hidrolojik ve jeolojik etütler, YAS (Yeraltı Suyu) seviye tespiti yapılmış mıdır?

5- Proje alanının "Güney Toros Eşiği" isimli Önemli Doğa Alanı (ÖDA) sınırları içinde olduğu tespit edilmiş midir? ÖDA'da belirtilen endemik flora ve fauna türlerine ÇED raporunda neden yer verilmemiştir ve bu türler için hangi koruma tedbirleri alınmıştır?

6- Ergani Kaymakamlığı İlçe Sağlık Müdürlüğü'nün sahada yaptığı inceleme sonucunda hazırladığı; projenin su ve insan sağlığını riske atacağı ile uygun olmadığı yönündeki uzman raporu Bakanlığınızca dikkate alınmış mıdır? Dikkate alındıysa, resmi devlet kurumunun aksi yöndeki raporuna rağmen "ÇED Olumlu" kararı verilmesinin gerekçesi nedir?